

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Michalska

Protokolant: sekr. sądowy Marta Jachacy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 września 2021 r. w Warszawie

sprawy M. Ś.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o emeryturę rolniczą

na skutek odwołania M. Ś.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 9 kwietnia 2020 roku znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 663/20

UZASADNIENIE

M. Ś. w dniu 6 maja 2020 r. złożył odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 9 kwietnia 2020 r., znak: (...) odmawiającej przyznania mu prawa do renty rolniczej i wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do tego świadczenia.

W uzasadnieniu swojego stanowiska odwołujący podniósł, że dniu 16 marca 2020 r. świadkowie A. W. oraz J. M. złożyli w obecności pracownika KRUS oświadczenia potwierdzające prowadzenie przez ubezpieczonego działów specjalnych produkcji rolnej od maja 1978 r. W tym samym dniu złożył również oświadczenie zawierające opis prac, jakie wykonywał w tunelach ogrodnich. Do oświadczeń dołączył decyzję Urzędu Dzielnicowego W. (...) z 24 października 1978 r. odmawiającą budowy szklarni. Dnia 12 kwietnia 1978 r. po odbyciu zasadniczej służby wojskowej nie podjął pracy w (...), ponieważ rodzice ubezpieczonego na działce nr (...) przy ul. (...) w W., której byli właścicielami, w 1978 r. wybudowali dwa tunele foliowe pod uprawy kwiatów. Na budowę tuneli foliowych nie była wymagana zgoda Urzędu Dzielnicowego, a także nie było obowiązku zgłoszenia prowadzenia upraw do celów podatkowych (Działy specjalne produkcji ogrodnich). Równocześnie w maju 1978 r. rodzice ubezpieczonego wystąpili z wnioskiem o wyrażenie zgody na budowę szklarni wraz z kotłownią w celu produkcji sadzonek i rozsąd do dalszej uprawy w tunelach foliowych. Zgody finalnie nie otrzymali pomimo zapisu w akcie notarialnym zakupu działki z 1972 r. o przeznaczeniu tego terenu na budownictwo indywidualne i gospodarkę szklarniową (Dz. KW nr (...)). W 1979 r. uzyskano pozwolenie na budowę budynku gospodarczego wraz z kotłownią z przeznaczeniem na magazyn owoców i warzyw, pakowanie i sortowanie kwiatów. Zdaniem odwołującego załączone przez niego w toku postępowania dokumenty: decyzja nr (...) z dnia 24

października 1978 r. oraz oświadczenia świadków, udokumentowały prowadzenie przez niego działów specjalnych produkcji ogrodniczej (odwołanie, k. 3-3v. a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie **Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w W.** wniosła o jego oddalenie w całości.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy wyjaśnił, że odwołujący nie spełnia warunków do emerytury rolniczej, bowiem nie posiada wymaganego okresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego jaki jest niezbędny do jej przyznania. Udowodniony przez odwołującego okres ubezpieczenia emerytalno-rentowego (wyłącznie rolniczego ubezpieczenia) wyniósł 2 lata, 6 miesięcy i 7 dni. Po otrzymaniu decyzji w dniu (...) lutego 2020 r. odwołujący przedłożył zeznania świadków na okoliczność pracy w prowadzonych przez rodziców działach specjalnych produkcji rolnej. Zeznań tych organ rentowy nie uwzględnił z uwagi na okoliczność braku jakiegokolwiek dokumentu potwierdzającego, że rodzice prowadzili działy specjalne. Wobec tego wydano nową decyzję z dnia 9 kwietnia 2020 r. odmawiającą prawa do emerytury rolniczej z powodu braku wymaganych 25 lat ubezpieczenia emerytalno-rentowego. W niniejszej decyzji organ rentowy wskazał, że odwołujący nadal legitymuje się 23 latami, 6 miesiącami i 7 dniami ubezpieczenia (odpowiedź na odwołanie, k. 5 – 7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący M. Ś. urodzony (...) ukończył technikum mechaniczne i został zatrudniony w Fabryce (...) jako absolwent (...) od dnia 23 sierpnia 1972 r., gdzie pracował do 22 kwietnia 1976 r. Następnie od 27 kwietnia 1976 r. rozpoczął zasadniczą służbę wojskową, którą zakończył 12 kwietnia 1978 r. Odwołujący zamieszkiwał z rodzicami przy ul. (...) we wsi J. i jest tam zameldowany od dnia 7 października 1966r. (kserokopia świadectwa dojrzałości Technikum (...), k. 43 a.r., umowa o pracę z 23 sierpnia 1972r. k. 45 a.r., legitymacja ubezpieczeniowa, k. 46 – 47 a.r., książeczka wojskowa, k. 48 -50 a.r., zaświadczenie o zameldowaniu z 16 stycznia 2020 r., k. 33 a.r.).

Rodzice M. Ś. pracowali zawodowo a dodatkowo prowadzili ogrodnictwo i posiadali dwa tunele foliowe, w których uprawiali kwiaty i warzywa na działce położonej przy ul. (...). Nie wiadomo jakich rozmiarów była ta produkcja. Odwołujący pomagał przy pracy w tunelach ogrodniczych rodziców ale nie wiadomo jak często i w jakim wymiarze (zeznania świadka J. M., k. 65 -67 a.s., zeznania świadka A. W., k. 61-63 a.s.).

Działalność ogrodnicza była zajęciem dodatkowym gdyż prowadzili działalność gospodarczą – warsztat wafłarski i opłacali z tego tytułu składki w ZUS. Składki na fundusz emerytalny rolników nie były opłacane z tytułu dorywczego zajęcia jakim była uprawa kwiatów (bezsporne, pismo procesowe M. Ś. z dnia 8 marca 2021 r., k. 35 – 36 a.s.).

W dniu 18 października 1971 r. Wydział (...) Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w N. zawiadomił, że nieruchomość o nr (...) położona we wsi B. jest przeznaczona według wytycznych urbanistycznych pod budownictwo indywidualne z dopuszczeniem zabudowy pensjonatowej i gospodarki szklarniowej (informacja z 18 października 1971 r., k. 21 a.r.).

W dniu 24 maja 1978 r. J. i J. Ś. (1) złożyli wniosek o pozwolenie na budowę szklarni z kotłownią na działce nr (...) we wsi B. przy ul. (...). W odpowiedzi na wniosek w dniu 24 października 1978 r. Urząd Dzielnicowy W. (...) Wydział (...) wydał decyzję nr (...), w której odmówił możliwości budowy szklarni z kotłownią na terenie nieruchomości położonej przy ul. (...) o numerze działki (...) we wsi B. (decyzja z dnia 24 maja 1978 r., k. 62 a.r.).

W dniu 1 sierpnia 1979r. J. i J. Ś. (1) złożyli wniosek o pozwolenie na budowę szklarni z kotłownią na działce nr (...) we wsi B. przy ul. (...). W odpowiedzi na wniosek w dniu 14 sierpnia 1979 r. Urząd Dzielnicowy W. (...) Wydział (...) wydał decyzję nr (...) o pozwoleniu na wykonanie robót budowlanych tj. na wybudowanie na nieruchomości przy ul. (...) we wsi B. budynku gospodarczego o powierzchni zabudowy 42,60 m⁽²⁾, powierzchni użytkowej 64,20 m⁽²⁾ i kubaturze 183,20 m⁽³⁾. Budynek miał służyć jako kotłownia do ogrzewania tuneli szklarniowych i magazyn na warzywa i kwiaty (decyzja z dnia 14 sierpnia 1979 r., k. 16 a.s., projekt realizacyjny wraz z mapą, k. 39 -44 a.s.).

M. Ś. w dniu 31 stycznia 1980 r. otrzymał działkę nr (...) we wsi B. przy ul. (...) o powierzchni (...) arów położoną w J. stanowiącą gospodarstwo rolne od rodziców J. Ś. (2) i J. Ś. (1) w drodze aktu notarialnego darowizny. Od tej pory odwołujący prowadził gospodarstwo rolne (wypis aktu notarialnego, k. 18-19 a.r.).

W dniu 5 września 1980 r. M. Ś. złożył zeznanie podatkowe do podstawy wymiaru podatku od nieruchomości, w którym wskazał, że utrzymuje się z pracy w gospodarstwie ogrodniczym – tunele foliowe, zgłosił on budynek gospodarczy nie wykończony z powodu braku materiałów budowlanych oraz nieruchomość przekazaną mu w drodze darowizny. Naliczony przez Urząd Dzielnicy W. (...) podatek od nieruchomości o powierzchni 1100 m⁽²⁾ wyniósł 165 zł (zeznanie podatkowe, k. 48 a.s., decyzja w sprawie podatku, k. 51 a.s.).

Od 31 stycznia 1980 r. do 31 grudnia 1982 r. i od 1 stycznia 1985 r. do 31 marca 1990 r. oraz od 1 stycznia 1997 r. do 6 maja 2012 r. M. Ś. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników (okresy ubezpieczeniowe, k. 53 a.r.).

W dniu 21 stycznia 2020 r. M. Ś. złożył w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziale (...) w W. wniosek o emeryturę rolniczą dla właściciela z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym (wniosek o emeryturę z 21 stycznia 2020 r., k. 1-6 a.r.).

Po rozpoznaniu wniosku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w W. wydał w dniu 9 kwietnia 2020 r., znak: (...) na podstawie której odmówił M. Ś. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołał się na treść art. 19 ust. 1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wskazując, że ubezpieczony udokumentował jedynie 23 lata, 6 miesięcy i 7 dni podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, do emerytury nie został doliczony okres wojska i szkoły poza rolnictwem i okres pracy w gospodarstwie wolnym rodziców z uwagi na brak dokumentu potwierdzającego, że rodzice prowadzili działy specjalne (decyzja Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w W. z 9 kwietnia 2020 r., k. 66 a.r.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie wymienionych wyżej dowodów z dokumentów, dając im wiarę w całości. Zebrane w sprawie dowody nie budziły zastrzeżeń co do ich wiarygodności i nie były kwestionowane przez strony postępowania. Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się również na informacjach płynących ze stanowisk stron oraz częściowo na podstawie zeznań świadków J. M. (k. 65-67) i A. W. (k. 61-63) w zakresie jakim świadkowie Ci potwierdzili okoliczność, że rodzice M. Ś. prowadzili ogrodnictwo i posiadali dwa tunele foliowe, w których uprawiali kwiaty i warzywa na działce położonej przy ul. (...) we wsi B., były one bowiem bezsporne, korespondowały z treścią przedłożonych w sprawie dowodów i dotyczyły okoliczności istotnych dla sprawy. Sąd nie oparł się na ich zeznaniach w zakresie jakim wskazywali okresy prowadzenia działalności ogrodniczej przez rodziców odwołującego, bowiem brał pod uwagę, że zeznający w sprawie świadkowie nie podali, czy opłacali oni składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu prowadzonej działalności rolniczej, co w ocenie sądu jest zrozumiałe. Trudno bowiem aby świadkowie, osoby obce dla odwołującego, posiadali taką wiedzę. Co do skali prowadzonej działalności ogrodniczej świadkowie również nie mieli wiedzy. Świadczyli co do okoliczności mających miejsce ponad 40 lat temu. Z racji upływu czasu i normalnego dla ludzi zacierania się wspomnień, trudno przyjąć by świadkowie pamiętali te okoliczności, zwłaszcza że nie dotyczyły one ich bezpośrednio.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie było niezasadne.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył prawa odwołującego się M. Ś. do emerytury rolniczej. Odwołujący urodził się w dniu (...) w dacie złożenia wniosku o emeryturę ukończył więc 65 lat dlatego dla przyznania emerytury powinien był wykazać spełnienie przesłanek określonych w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 266 – dalej jako „u.s.r.”). Zgodnie z tym przepisem emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu rolnikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny; wiek emerytalny kobiety wynosi 60 lat, a mężczyzny 65 lat;

2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.;
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Okresów, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów (art. 20 ust. 2). Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. (art. 20 ust. 3).

Wydając zaskarżoną decyzję Prezes KRUS uznał, że odwołujący na dzień złożenia wniosku o emeryturę legitymuje się okresem podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników w wymiarze 23 lata, 6 miesięcy i 7 dni podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i odmówił przyznania mu prawa do emerytury.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy przeprowadził dowody z dokumentów na podstawie których stwierdził, że skarżona decyzja organu rentowego jest prawidłowa.

Przechodząc do analizy przesłanki z art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy Sąd Okręgowy miał na względzie, że odwołujący kwestionując ustalenia organu rentowego domagał się zaliczenia na poczet jego stażu pracy okresu pracy w tunelach ogrodnich w gospodarstwie rodziców prowadzącym działy specjalne produkcji rolnej od maja 1978 r. do 31 stycznia 1980 r.

Zdaniem Sądu nie budzi wątpliwości, że w ww. okresie odwołujący zajmował się ogrodnictwem w tunelach szklarniowych rodziców, okoliczność ta wyraźnie wynika z zeznań złożonych przez świadków, którzy widywali M. Ś. podczas pracy w tunelach ogrodnich. Jednakże sama tylko okoliczność prowadzenia działalności ogrodniczej przez rodziców odwołującego w tunelach szklarniowych nie jest jednak wystarczająca do przyjęcia, iż M. Ś. w spornym okresie podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników. Jak bowiem trafnie stwierdził organ rentowy, z treści obowiązujących wówczas przepisów wypływa wymóg opłacania składek na ubezpieczenia społeczne rolników. W myśl art. 38 w zw. z art. 37 i w zw. z art. 69 ustawy z dnia 27 października 1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (Dz.U. Nr 32, poz. 140) obowiązującej w okresie od 1 stycznia 1978 r. do 31 grudnia 1982 r., obowiązek opłacania przez rolnika składki (na fundusz emerytalny rolników) powstaje od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, w którym rolnik rozpoczął prowadzenie gospodarstwa rolnego, a ustaje - z końcem miesiąca kalendarzowego, w którym rolnik przestał prowadzić gospodarstwo rolne. Składki na fundusz emerytalny rolników rolnik opłaca począwszy od dnia 1 lipca 1977 r., chyba że rozpoczął prowadzić gospodarstwo rolne po tym dniu. A zatem, na rolników nałożono obowiązek uiszczania składek na fundusz emerytalny rolników. A nadto ustawa z dnia 27 października 1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin, nie przewidywała objęcia ubezpieczeniem społecznym osób prowadzących działy specjalne w gospodarstwach o powierzchni mniejszej niż 0,5 ha gruntów rolnych i leśnych.

W konsekwencji nie można przyjąć, by okres od 6 maja 1978 r. do 31 stycznia 1980 r. stanowił jeden z okresów ubezpieczenia, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1-2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych obowiązuje zasada kontradiktoryjności, i tak zgodnie z art. 6 k.c. obowiązek dowodzenia powoływanych przez stronę okoliczności koresponduje z wyrażoną w art. 232 k.p.c. zasadą inicjatywy procesowej stron. Ubezpieczony z tego obowiązku się nie wywiązał i nie wykazał, że w spornym okresie podlegał ubezpieczeniom społecznym.

Nie było zatem podstaw do zaliczenia spornego okresu jako czasu podlegania M. Ś. ubezpieczeniu społecznemu rolników. M. Ś. pomimo ukończenia wymaganego wieku, tj. 65 lat, nie wykazał wymaganego, zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, 25-letniego okresu ubezpieczeniowego.

W tej sytuacji jego odwołanie podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. zgodnie z sentencją wyroku.